

ONDERDUIKEN IN ENKHUIZEN IN DE TWEEDE WERELDOORLOG.

Mazereeuwenbrug

Ken je de Mazereeuwbrug in de Leeuweriklaan? Misschien kom je er wel heel vaak over. Maar weet je ook waarom die brug zo heet? Die brug is genoemd naar Piet en Thijs Mazereeuw, twee mannen die in de Tweede Wereldoorlog zich heel dapper gedroegen. Zij namen in hun huizen op de Oude Gracht onderduikers op.

Hitler haatte de Joden. Hij gaf hun overal de schuld van. Hij liet de Duitse Joden al voor de oorlog opsluiten in concentratiekampen. En in de landen die hij in de Tweede Wereldoorlog veroverde, probeerde hij de Joden die daar woonden op te pakken en naar concentratiekampen te vervoeren. De meeste van hen werden daar vermoord.

Om aan dat lot te ontkomen, probeerde veel Joden onder te duiken. Met hulp van de inwoners doken ook in Enkhuisen en Andijk Joodse mannen en vrouwen onder, complete gezinnen soms.

Er waren trouwens ook Nederlanders die onderdoken, mensen die in het verzet zaten of die weigerden voor de Duitsers te werken. Maar om te kunnen onderduiken waren er dus dappere mensen nodig die onderduikers in hun huis wilden verstoppen. Dat was heel gevaarlijk want als de Duitsers daar achter kwamen werden ze zelf ook gevangengenomen of zelfs doodgeschoten. Het is dus heel bijzonder dat er toch mensen waren die dit aandurfden.

De familie Mazereeuw in Enkhuizen was zo'n dappere familie die mensen hielp met onderduiken.

In 1943 zaten er in Enkhuizen zeker 14 Joodse onderduikers verborgen.

Bij de familie Piet Mazereeuw aan de Oude Gracht 69 was het gezin Cohen ondergedoken, een vader, moeder en hun zoon Nico. Ze mochten natuurlijk nooit naar buiten. En het was heel belangrijk dat zo min mogelijk mensen wisten dat er ergens onderduikers zaten. En dat de mensen die het wel wisten hun mond stijf dicht hielden!

Vaak ging het goed, maar helaas gebeurde het toch ook regelmatig dat onderduikers verraden werden. Daar waren ze altijd bang voor. Er was een timmerman, Gerrit Bijl, die vaak in de huizen waar onderduikers zaten aan het werk was. Op zolders, achter kasten en tussen de vloeren timmerde hij schuilplaatsen waar men zich kon verstoppen als er toch Duitsers op de stoep stonden.

Helaas, op de dag dat Nico Cohen 16 jaar werd, stonden er twee Nederlandse politiemensen op de stoep. Die waren in opdracht van de Duitsers naar Joodse onderduikers in Enkhuizen aan het zoeken. De familie Cohen was in de woonkamer omdat ze de verjaardag van Nico toch een beetje wilden vieren. Ze konden zich niet op tijd verstoppen en werden meegenomen. Ook Piet Mazereeuw werd meegenomen. Hij werd in de gevangenis in Scheveningen opgesloten waar veel mensen uit het verzet die opgepakt waren in de cel zaten. Die gevangenis werd door de bevolking spottend het Oranjehotel genoemd. Nou een hotel was het zeker niet!! Het is een wonder dat hij zeven weken later toch vrijkwam. Van de familie Cohen is nooit meer iets vernomen.

Bij de broer van Piet, Thijs Mazereeuw die op Oude gracht 34 woonde, zaten ook onderduikers. Maar die werden op tijd gewaarschuwd en konden zich verstoppen. Later werden zij naar een ongebruikt schuurtje, een boetje, in de polder gebracht.

Er zaten in die tijd heel veel onderduikers in de polder tussen Enkhuizen en Andijk. Langs de sloten waren heel veel boetjes en schuurtjes en dat waren hele goede schuilplaatsen. Maar de onderduikers moesten zich natuurlijk overdag als er mensen op het land werkten, heel stil houden.

In Andijk zaten er in de oorlog wel driehonderd onderduikers. Dat is wel heel veel voor zo'n kleine gemeenschap! Als er huiszoekingen - razzia's - werden gehouden gingen de meeste onderduikers in schuitjes de polder in om zich daar te verstoppen. Ze werden gewaarschuwd door dappere mensen van het verzet.

Nog een andere moedige familie in Enkhuizen

FAMILIE ZWAAN

Dierenspecialzaak de Moel.

Jullie kennen ook vast wel de Dierenspecialzaak de Moel op van Bleiswijkstraat 54. Dat was niet altijd een winkel, vroeger woonde daar de familie Zwaan.

Mevrouw Rita Zwaan, is in dit huis geboren en zij vertelt op haar eigen website dat het huis in de Tweede Wereldoorlog niet alleen onderdak bood aan het gezin Zwaan maar ook aan twee Joodse onderduikers, Jacques en Gretha Salomon. De Salomons kwamen uit Amsterdam. Anderhalf jaar lang zaten zij in het huis en woonden in een slaapkamer. Als er onraad dreigde moesten zij zich op zolder verstoppen. Daar had timmerman Gerrit Bijl onder het dak een klein hokje getimmerd van 1 bij 2 meter. Er lag een matras en een paar dekens en wat te eten. Oom Jacques en tante Gretha zoals ze genoemd werden, zaten er eens een hele dag zonder geluid te maken of zich te bewegen. Dat kwam omdat er Duitsers op het dak zaten die daar met een telefoonkabel in de weer waren. Die hadden ze nodig om in de Drommedaris te kunnen telefoneren.

Het was heel spannend, maar gelukkig hoorden de Duitsers niets omdat de vader van Rita Zwaan de Duitsers ging helpen en daar expres heel veel lawaai bij maakte.
De Salomons zijn gelukkig door de Duitsers nooit gevonden en na de bevrijding gingen ze terug naar Amsterdam. Maar na de oorlog bleek dat bijna hun hele familie was vermoord in het concentratiekamp. (wil je meer weten over hoe het allemaal ging en op welke plekken men ondergedoken was kijk dan op de website : www.ritazwaan.nl)

Er zijn veel van dit soort verhalen in Enkhuizen en Andijk.
In de oorlog zijn heel veel mensen omgekomen maar er waren gelukkig ook overlevenden, mede dankzij dappere mensen die hun huis beschikbaar stelden.

Dat is toch iets om over na te denken als je weer eens over de Mazereeuwenbrug loopt

of een bot voor je hond haalt in dierenzaak de Moel.

Wil je meer weten kijk dan op: www.oudenkhuzen.nl en www.4en5mei-comite-enkhuizen.nl

Stichting 4 en 5 mei anti-discriminatie comité Enkhuizen